

Bakın Şu Kozalaklara!..

Erkek kozalaklar

Dişi kozalak

Dijitalimaj / Alamy

İğneyapraklılardan olan kozalaklı ağaçlar, dünyada milyonlarca yıl önce ortaya çıkmış ilk bitkilerden. İğneyapraklılar genellikle yapraklarının tamamını aynı zamanda dökmediklerinden dört mevsim yeşil kalır. Bu bitkilerin çoğunlukla iğnemsî, pulsu ya da şeritsî yapıda yaprakları olur. Bir de içinde tohumlarının bulunduğu kozalak adı verilen meyveleri vardır. Ayrıca kozalaklar sikas olarak bilinen palmye benzeri ağaçlar ve mabet ağaçları gibi başka bazı bitkilerde de bulunur.

Şimdi çamların kozalaklarını biraz daha yakından inceleyelim. Kozalaklı bitkilerin çoğunda olduğu gibi çamlarda da dişi ve erkek olmak üzere iki çeşit kozalak var. Çamlarda dişi ve erkek kozalaklar aynı ağaçta olur. Yumurta adı verilen üreme hücreleri dişi kozalaklarda, çiçektozu adı verilen üreme hücreleri de erkek kozalaklarda bulunur. Erkek kozalaklar olgunlaştığında çiçektozlarının içinde bulunduğu keselerin açılmasıyla milyonlarca çiçektozu rüzgâr sayesinde çevreye yayılır. Bu çiçektozlarından bazıları dişi kozalaklardaki yumurtalara ulaşır ve tozlaşma adı verilen olay gerçekleşir. Ardından dişi kozalakların içinde tohumlar gelişmeye başlar. Dişi kozalakların olgunlaşması genellikle birkaç

Fotoğraftaki karaçam dalında üstte gördükleriniz yeni gelişmekte olan dişi kozalaklar, altta gördüğünüzse pulları açılmış olgun bir dişi kozalak.

yıl sürer. Bazı çam türlerinde olgunlaşan dişi kozalakların pulları kendiliğinden açılır ve tohumları toprağa düşer. Bazı türlerdeyse pullar kendiliğinden değil de hayvanlar, yangın ya da çürüme gibi dış etkenler nedeniyle açılır. Toprağa düşen tohumlar nem ve sıcaklık gibi koşullar uygun olduğunda çimlenir ve bunlardan yeni ağaçlar gelişir.